

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/440/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214218330
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2214218330.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci žalobkyne: Home Credit Slovakia, a.s., Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., Trenčín, Piaristická 707/25, proti žalovanej: E. L., narodená X. N. XXXX, bytom E. XX, o 1.198,86 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 16C/55/2014-40 z 13. marca 2015 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu o zaplatenie sumy 1.198,86 eur z titulu splatenia úveru, vyčísleného úroku z omeškania 88,87 eur a 8,15% ročného úroku z omeškania zo sumy 1.198,86 eur od 9. septembra 2014 do zaplatenia a žalobkyni nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 261 ods. 3 písm. d/, § 497 a § 504 Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), § 120 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a § 1 ods. 2 a § 2 písm. a/, b/ a d/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení. Vecne dôvodil neunesením dôkazného bremena žalobkyňou, ktorá nepreukázala komu, kedy a ako poukázala peňažné prostriedky vo výške poskytnutého úveru (pretože podľa zmluvných dojednaní sa úver uzavretý medzi účastníkmi konania považoval za poskytnutý až okamihom poukázania finančnej čiastky na účet predajcu). Tým, že žalobkyňa nepreukázala riadne poskytnutie úveru, nebol preukázaný vznik povinnosti žalovanej zaplatiť poskytnutý úver s dohodnutými úrokmi. Súd prvého stupňa zdôraznil, že napriek povinnosti žalobkyne podľa § 120 ods. 1 O. s. p., táto nepredložila súdu žiaden dôkaz, z ktorého by vyplývalo, kedy a v akej sume bol úver prevedený a na aký účet. Za takýto dôkaz podľa jeho názoru nemožno považovať žalobkyňou predloženú kartu klienta, pričom žalovaná sa k spôsobu čerpania nevyjadrila. Nenavrhnutie dôkazov na preukázanie rozhodujúcich skutočností nie je vadou brániacou prejednaniu žaloby. Žalobkyňa (rozumej jej zástupca) sa mohla dostaviť na pojednávanie, na ktorom by bola sudcom oboznámená, ktoré skutočnosti považuje súd za sporné (§ 118 ods. 2 O. s. p.), preto znáša dôsledky plynúce z jej pasivity v podobe zamietavého rozhodnutia súdu.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie obsahovo odôvodnila tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom postupom súdu sa odňala aj účastníčke konania možnosť konať pred súdom. Predmetom konania je plnenie zo zmluvy o účelovom úvere, pričom z lícnej strany zmluvy o úvere jednoznačne vyplýva (a to z rubriky č. 64) názov predajcu Zaren, s. r. o. (so sídlom v Senci, Oravská 4, IČO: 44 923 341), v prospech ktorého sa previedli finančné prostriedky vo výške úveru. Aj v úverových zmluvných podmienkach (§ 2 hlava III.) sa nachádza ustanovenie pre prípad, že úver je klientovi poskytnutý za účelom úhrady ceny produktu, kedy klient (žalovaná) podpisom

úverovej zmluvy dáva pokyn žalobkyni, aby mu tento úver poskytla na účet predajcu (resp. na účet, ktorý si žalobkyňa s predajcom dohodla). Zo zmluvy tak jednoznačne vyplýva, komu boli poskytnuté finančné prostriedky na kúpu tovaru. Žalobkyňa tiež vytýkala súdu prvého stupňa, že hoci mu uvedená skutočnosť bola nejasná, nevyzval ju na vysvetlenie. Keďže predmetom dokazovania sú iba sporné skutočnosti, nejedná sa o nahrádzanie procesnej aktivity žalobkyne. V odvolaní zdôraznila tiež, že žalovaná doposiaľ neuhradila žiadnu sumu úveru a vyhýba sa plneniu z predmetnej zmluvy.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal v medziach odvolania žalobkyne (§ 212 ods. 1 O. s. p.) v spojení so závislým výrokom rozsudku o trovách konania (§ 212 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) celý napadnutý rozsudok a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobkyňa s podanou žalobou predložila súdu prvého stupňa zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo 14. marca 2013 č. 4303057467, ktorá spolu s úverovými podmienkami (priloženými tiež k žalobe) bola predmetom dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa. Na základe uvedených listinných dôkazov tento súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože zo zmluvy o úvere vyplýva skutočnosť, že peňažné prostriedky vo výške úveru 999,- eur mali byť (na základe pokynu žalovanej, ktorý bol udelený podpisom zmluvy) poskytnuté priamo na účet predajcu Zaren, s.r.o., Senec, Oravská 4, IČO: 44 923 341, ktorý bol súčasne finančným agentom poskytujúcim za žalobkyňu predmetný úver. Z úverovej zmluvy bol tiež preukázaný účel úveru, spočívajúci v úhrade ceny tovaru (Vorwerk Kobold), ktorý žalovaná aj prevzala (o čom svedčí text v rubrike č. 78 a jej podpis na úverovej zmluve).

Z vyššie uvedených listinných dôkazov tak vyplývala skutočnosť, v akej sume bol úver žalovanou čerpaný a na aký účet boli finančné prostriedky vo výške úveru poukázané (keďže žalovaná podpisom zmluvy prejavila vôľu k úhrade ceny tovaru priamo predajcovi, od ktorého tovar prevzala, pričom uvedené skutočnosti v konaní doposiaľ nenamietala).

Podľa § 2 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Predloženou zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo 14. marca 2013 a úverovými zmluvnými podmienkami vzťahujúcimi sa na spotrebiteľský úver (označené kódom ISS 113 zhodne na zmluve a úverových podmienkach) mal súd preukázané uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere medzi účastníkmi konania, ako aj záväzok zmluvných strán (žalobkyňa sa zaviazala poskytnúť žalovanej účelový spotrebiteľský úver vo výške 999,- eur a žalovaná sa zaviazala tieto poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 1.570,20 eur). V spojení s vyššie uvedeným hodnotením dôkazov takto zistený skutkový stav (v danom štádiu konania) preukazuje tvrdenie žalobkyne v žalobe o čerpaní úveru žalovanou dohodnutým spôsobom a v dohodnutej výške (formou poskytnutia peňažných prostriedkov vo výške úveru 999 eur priamo na účet predajcu, s prihliadnutím na účelový charakter úveru). Nemohlo tak obstať konštatovanie súdu prvého stupňa o nepredložení žiadneho dôkazu, z ktorého by vyplývalo v akej sume a na aký účet bol úver poukázaný a preto žaloba nemohla byť z tohto dôvodu zamietnutá.

Možno zhodne so súdom prvého stupňa konštatovať, že sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou, ktorá sa chápe tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať o nich dôkazy je zásadne vecou účastníkov konania. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov primárne spočíva na účastníkoch. Účastník má povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkaznú, pričom medzi nimi je úzka vzájomná väzba. Okruh rozhodujúcich skutočností je vždy určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá určuje rozsah dôkazného bremena (t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodujúce preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. V spore o zaplatenie dlhu z úveru nesie žalobkyňa ako veriteľka bremeno tvrdenia, že so žalovanou dlžníčkou uzavrela zmluvu o úvere a že na základe tejto zmluvy jej

poskytla finančné prostriedky. Zmluva o úvere vzniká už dohodou zmluvných strán o jej obsahu, pričom žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno tvrdenia, že túto zmluvu so žalovanou uzavrela a na jej základe poskytla finančné prostriedky. Žalovaná má právo poprieť pravdivosť uvedených tvrdení ako aj pravosť predložených dôkazov (doposiaľ tak neurobila), v dôsledku čoho sa môžu stanúť sporné a môžu byť aj ony predmetom ďalšieho dokazovania. Žalovaná zase nesie v konaní dôkazné bremeno preukázania splnenia dlhu.

Z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa postráda akúkoľvek ďalšiu argumentáciu vo vzťahu k otázkam týkajúcim sa nevyhnutných náležitostí zmluvy, dôsledkov ich prípadnej absencie, platnosti zmluvy a obligatórneho prieskumu zmluvných podmienok a zákonných prekážok priznania nároku voči spotrebiteľovi (ako aj správne a komplexné hodnotenie vykonaných dôkazov, každý jednotlivito a v ich vzájomnej súvislosti), chýbal takýto argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie, keďže súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní opätovne posúdiť predložené listinné dôkazy a vyhodnotiť dokazovanie, v doterajšom štádiu konania, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a preskúmať nárok žalobkyne z hľadiska okruhu ďalších rozhodujúcich skutočností určených hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorou je najmä zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, ako aj ďalšie relevantné normy súkromného a spotrebiteľského práva. Pri vykonávaní dokazovania bude súd prvého stupňa okrem zásady prejednávacej a zásady kontradiktórnosti konania, aplikovať aj zásadu predvídateľnosti postupu súdu, pokiaľ ide o hodnotenie dôkazov, ako aj špecifiká spojené s konaním v spotrebiteľských veciach. Ak je hodnotenie dôkazov označených žalobkyňou za účelom preukázania ňou tvrdných skutočností odlišné, v zmysle zásady predvídateľnosti postupu súdu, mal by súd žalobkyňu vyzvať na predloženie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci (§120 ods 1 veta tretia O. s. p.). Uvedený záver však nezbavuje žalobkyňu ako aj žalovanú (ktorá doposiaľ nespochybnila tvrdenia žalobkyne) povinnosti aktívne prispievať k dosiahnutiu účelu konania úplným opisom všetkých potrebných skutočností, označením dôkazných prostriedkov a dbaním na pokyny súdu (§ 101 ods. 1 O. s. p.). Súd prvého stupňa preto inak dôvodne upriamil pozornosť v odôvodnení rozsudku na ustanovenie § 118 ods. 2 O. s. p., v zmysle ktorého práve na súdnom pojednávaní je určený priestor, aby súd účastníkom konania, teda aj žalobkyni uviedol, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov možno považovať za zhodné a ktoré naopak zostali sporné.

Podľa § 224 ods. 3 O. s. p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a vráti mu vec na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci. Pri aplikovaní zásady úspechu v súvislosti s rozhodovaním o trovách konania je potrebné vychádzať z toho, že súd priznáva alebo aj nepriznáva náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva len tomu účastníkovi, ktorý mal vo veci úspech. Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku aplikoval nesprávne aj ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p., keďže v dôsledku zamietnutia žaloby bola v konaní úspešná žalovaná a preto jej (nie žalobkyni) vzniklo právo na priznanie náhrady trov konania, o ktorom mal súd prvého stupňa rozhodnúť (žalobkyni totiž nevzniklo právo na náhradu trov konania zo zákona, keďže bola v konaní v plnom rozsahu neúspešná).

Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0 (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.